

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:

на годину	6 дин.
за пола године	3 дин.
за стране земље на годину	9 дин.

Недеља 10. Јуна 1890.

Цена је огласима 6 дин. пара од врте
Претплату ваља слаати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

XVIII Наредба

(ЗА ДРЖАЊЕ ПАСИЦИ).

Да би се отклонила опасност и спречили несрећни случајеви од уједа бесних паси, којих је ових дана било неколико — Суд општине вар Београда према тачци 6-ој чл. 36. зак. о општинама

наређује:

1. да од данас па за три дана, сви сопственици паси, и који имају прописне марке, набаве корпе за своје псе и не пуштају их по улицама без истих.

2. Које год се псе то на улици нађе без корпе, па имало марку или не, ухватиће се и убити, а сопственик подвргнути и кривичној одговорности.

3. Исто тако казниће се и сваки онај који ма и везано псе то, па макар и са корпом, буде водио по кафанама, баштама и другим јавним локалима.

Од стране суда општине вар. Београда 8 Јуна 1890. ЛВр. 424.

XIX. Наредба

(ЗА ДРЖАЊЕ ПРЕДМЕТА ПО УЛИЦАМА)

Пошто је законом забрањено да се по улицама и тротоарима држе предмети који отежавају саобраћај. Управа в р. Београда позвала је општински Суд да у томе погледу предузме потребне мере.

С тога се на основу § 929. казн. закона

наређује:

да у будуће грађанство не износи и не држи на улицама и по тротоарима никакве предмете који отежавају саобраћај.

Ова наредба односи се и на радње које изнесе и на тротоарима држе сандуке и разну дућанску робу а исто тако важи и за оне који испред домова стоварају бурад, сандуке, дрва грађевински материјал итд.

Ко год се ове наредбе не буде придржавао, казниће се по закону.

Од стране Суда општине вар. Београда 7. Јуна 1890. ЛВр. 142.

ИЗВЕШТАЈ

ТЕХНИЧКО-ФИНАНСИЈСКЕ КОМИСИЈЕ ОДБОРУ БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНЕ

(НАСТАВАК)

7. Балдрма

Да је досадашња калдрма испод сваке критике, признаћемо сви исто тако, као што увиђамо неоп-

ложну потребу, да се Београд једанпут снабде калдрмом која ће одговарати нашим економским приликама и бити добра.

Питање о модерном калдрмисању Београда, претресано је у општинском Одбору врло често, и 4. септ. 1866. год. изабрата је нарочита стручна комисија којој је поверена студија тога питања.

Та комисија на Спасов дан прошле године поднела је опширан извештај, који је одбор општински са малим изменама усвојио за основ свију радова, који се односе на калдрмисање. Из тога извештаја види се да од целе површине београдских улица $7\frac{1}{2}$ имају калдрму а $5\frac{1}{2}$ немају је никако.

По предлогу комисије*) калдрмисање Београда има се извршити у року од неколико година, а за нивелисање и калдрмисање улица требаће за сада 2.000.000 динара. Потребни ануитет за ово у суми од 160.000 динара годишње, добићемо нешто из саме калдрмије, која ће се одсад наплаћивати и на све оно што се друмовима у варош уноси, јер није ни како право да београдску калдрму плаћају само београђани, и они који своју робу доносе водом и железницом, а да је квари сва околина Београда и тако рећи сва Србија. Ако штогод недостаје, подмириће се из осталих прихода.

8. Осветлење.

После дужег озбиљног студирања питања о будућем осветлењу Београда, комисија је дошла до закључка: да ће општину београдску, са обзиром на то, што ће скоро све докле побројане послове морати вршити у сопственој режији, бити најкорисније да модерно осветлење Београда уступи приватним путем концесије.

9. Варошки суд

Како је варошки суд за сада смештен у државној згради, у Васиной ул. која је врло неподесна за тај посао а општина плаћа за њу кирију, — комисија је размишљала и о томе, на који би се начин могла подићи подесна зграда за суд, па је наша да ће се она, за време докле се и остали послови врше, моћи поуздано подићи из уштеда од повећаних општинских прихода, и то у толико пре што општина сад плаћа кирије 4500 динара годишње а та сума већ представља ануитет на капитал од 56000 динара.

* * *

*) Види штампан извештај техничког одбора о калдрмисању Београда од 18. маја 1889. год.

Пошто смо у досадањем говорили о свима великим пословима које општина жели и треба да изврши, то да их сада овде изложимо један за другим, заједно са потребним сумама капитала и анuitета, тако:

	КАПИТАЛА	АНУИТЕТА
1) За школе треба	900.000 дин.	70 000 дин.
2) „ кланицу „	600.000 „	48.000 „
3) „ водовод „	2.000.000 „	160.000 „
4) „ канале „	3.000 000 „	240.000 „
5) „ ке „	1.000.000 „	80.000 „
6) „ антропо „	500.000 „	40.000 „
7) „ калдрму „	2.000.000 „	160.000 „
Свега нам треба	10.000.000 дин.	800.000 дин.

Из овога се види, да нам је за плаћање интереса и отплате, на дуг од 10 милиона потребно годишње 800.000 дин. с тога је нужно да будемо начисто с тим: хоће ли услед овога грађанство имати да подноси веће терете но до сад, и хоће ли општина моћи прибавити приходе из којих ће то плаћати а без штете за грађанство. Ми смо овде предположили да ћемо плаћати максимални интерес и одплату које нам је закон одредио, и узет је рок за одплату дуга од 23 $\frac{1}{2}$ године; ако се пак рок за одплату продужи, може се интерес и отплата свести бар на 7% и онда би нам требало 700 000 дин. Али и ако рачунамо са 8% интереса и одплате, опет треба да одбијемо од горњих 800.000 оне суме, које неће пасти на терет општинског буџета већ ће се исплаћивати из прихода самих установа. Тако н.пр.

- 1) Водовод ће плаћати својих 160.000 дин.
- 2) Канали „ „ „ 240.000 „
- 3) Ке „ „ „ 80.000 „
- 4) Антропо „ „ „ 40.000 „
- 5) Кланица „ „ „ 48.000 „

и кад саберемо све ово добићемо 568.000 дин. као суму коју треба одбити од 800.000 дин., те нам остају 232.000 динара, али од ове суме, треба даље одбити још суму од 31.500 коју ми и данас плаћамо по општинском буџету у име кирије за основне школе, а која ће се доцније трошити за интерес и отплате на зајам за зграде основних школа, те нам остају 200.500 дин. као сума, коју у најгорем случају морамо годишње прибавити нарочитим општинским приходима.

Приходи ови добиће се:

1) од калдрмије за све предмете који се уносе у варош на колима и коњима;

2) Од таксе на свињско месо, које досад по старом закону није плаћало скоро ништа.

3) Од трошарине, која ће се ударити на такве артикле, који ће је лако сносити, и од којих ће се моћи са незнатним издатцима наплаћивати, а да при томе сиротни сталеж нашег грађанства не буде оптерећен. Дакле, неће се наплаћивати на неопходне дневне намирнице.

*

Пре но што би ошли даље у овом нашем излагању, сматрамо за потребно да напоменемо: да се цео зајам неће употребити од једанпут, него поступно, према потреби и развоју послова, и да би при закључивању зајма требало условити, ако се може да се за првих пет година плаћа само интерес, а тек од пете године да се отпочне плаћати и одплата. Осим тога, ради смо да овде на овоме месту изложимо доста тачне податке о томе, шта Београд данас плаћа за овако жалосно подмиривање извесних својих по-

треба, стављајући у исто време поред данашњих издатака и издатке које ће Београд имати доцније за стварно и потпуно подмиривање тих истих потреба ако се варошке реформе изврше.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ГРАЂЕЊЕ КАНАЛА

СТУДИЈА ТЕХНИЧКЕ КОМИСИЈЕ КАКО ДА СЕ ИЗВРШИ КАНАЛИЗАЦИЈА У БЕОГРАДУ.

(НАСТАВАК)

3. Варингова система.

И по овој системи одводи се садржина из нужника са помијама засебно, метеорска вода за се и подземна вода за се. Разлика је овде од прве две системе у томе, што се по овој системи одвођење врши природним падом, дакле без икаквих вештачких сретстава.

Грађење овакве канализације извршено је прво у неким мањим енглеским варошима а за тим је инжењер Варинг, по овој системи извршио канализацију Мемфиса у северној Америци.

Принцип ове системе је, да се метеорска вода, као главна маса, која утиче на димензије канала, одводи где год то положај улица дозвољава, олуцима по површини улице, као што је то већим делом данас у Београду. Где пак положај улица или величина саобраћаја не дозвољава одвођење воде по површини, ту се граде испод калдрме олуци од земљаних цеви и најкраћим путем метеорска вода одводи у оближњу реку.

Како се по овој системи дели цела територија варошка на мање области и са сваке такве области одводи вода за се, то су и димензије цеви сразмерно мале, па према томе и знатно јефтиније од зиданих канала.

Исто тако, помије из кућа и садржина из нужника одводи се са појединих области за се нарочитим цевима у један општи канал који такође, услед мале количине помија и експремената, добија мале димензије и може се градити од земљаних цеви.

Да би се спречило запушавање ових цеви, дакле осигурало правилно одилажење њихове садржине постављају, се у извесном размаку резервоари за воду, којом се свакога дана испирају цеви. Ови се резервоари пуне водом из водовода.

За одвођење подземне воде поставља се трећа мрежа цеви и вода из њих одводи непосредно у најближу реку.

Ова, може се рећи доста проста система канализације, има више добрих страна. Пре свега тиме што су екскременти одвојени од метеорске воде, дата је могућност, да се у овом случају, где је то потребно, могу исти са омање трошка прерадити, или на који други начин учинити нешкодљивим.

За тим, поделом целе вароши на мање области и одвојеним одвођењем једног дела метеорске воде по површини улица, знатно се смањују димензије канала, а тиме у још већој мери смањују и трошкови око канализације целе вароши.

Мане пак ове системе су: што је потребно градити у разним дубинама и обдржавати три мреже цеви, које су све три неприступачне тако, да се у случају какве оправке мора калдрма кварити, а тиме с једне стране увећавају трошкови око обдржавања, а с друге стране стварају често сметње саобраћају по улицама. За тим, као друга такође знатна, мана може узети отицане метеорске воде по површини, јер се тиме нарочито у улицама са јачим падом, квари јако калдрма, а при већим плусковима може се десити, као што то код нас бива, да цела улица за неколико сантиметара буде под водом

4. Система Сонеова.

Ова система разликује се од Варингове у главном само у томе, што се по овој системи употребљују тако звани Ејектори и компримован ваздух за одвођење помија

и екскремената из кућа. Према томе, ова система је компликованија и скупља од Варингове и с тога само можда у специјалним случајевима, могла би се Варинговој претпоставити.

Да пређемо сада на трећу групу.

III. Систем Спирања

Напред је напоменуто да ради одвођења метеорске воде мора свака варош имати нарочите канале. И доиста ретко ће се наћи која варош да још од старине нема подземне канале. Природно је дакле, да се поред метеорске воде пуштала местимице у канале и вода са помијама из кућа, па и садржина из нужника, остављајући да вода спира и односи сву нечистоћу ван вароши.

И о томе имамо примера код нас у Београду.

Услед тако простог, а сразмерно и јефтиног начина одвођења екскремената и помија из појединих зграда, сасма је природно да се ова система морала узети као најпрактичнија и с тога су је најпре у Енглеској а за тим и у другим државама усвојили.

По овој системи садржина из нужника и помије одводе се или узаним каналима или цевима из кућа у најближи улични канал, у који се такође слива и сва метеорска вода из авлија и са улица. Сва та садржина из уличних канала, отиче према паду и величини канала брже или лакше, у један општи канал по обиму варошком, из кога се или природним падом или црпењем машинама одводи ван вароши у најближу реку.

Ну, како све вароши нису тако срећне да у својој близини имају тако велику реку, да би се количина садржине каналске, могла изгубити према количини воде у реци, то се почело увиђати, да ни ова система није применљива за све случајеве. Јер, где год је ова система примењена а количина воде у реци није била велика, заразила је пре свега вода из канала речну воду тако, да није ни за какву другу употребу била, а за тим се изванредно део садржине каналске таложио на дно обале речне и прелазећи у трулеж, кужио ваздух и речну воду. Уз ове санитарне незгоде, које су долазиле или услед самог положаја дотичних вароши, или услед хрђавог извршења самих канала, придружиле су се и жалбе пољопривредника што се тако корисне материје за ђубрење поља, безобзирно упропашћују, губе, без икакве употребе.

Све ово, као и шпекулација многих проналазача разних система, учинило је, те се створила јака опозиција овој системи, захтевајући да се сем доброг извршења канала, садржина из њих пречишћава пре по што се у реку пусти.

Ну при свем том, данашња техника успела је да већи део мана, које су изношене за ову систему, отклони.

Тако, давањем каналима довољно пада и овалап, јајаст облик, постигнуто је правилно отицање воде каналима и отклоњено таложење на дно и стране канала. Уставама, које се у извесном размаку постављају и завођењем енглеских нужника, врши се потпуно спирање и чисто одржавање канала. Употребом добро печених стаклаисаних цигаља и најбољег цемента, спречено је продирање садржине из канала у околну земљиште. И на послетку умесно распоређеним вентилаторима, одржава се свагда довољно јака промаја и циркулација ваздуха, тако да је немогуће труљење у каналима и развијање непријатних гасова.

Ако овоме још додамо да се поделом вароши на мање области могу знатно смањити и димензије канала а тиме и трошкови око грађења истих, онда с обзиром још и на просто одржавање њихово, ова система надмашује све до сада поменуте, па с тога и видимо, да се и у најновије доба, све веће вароши, које су у далеко незгоднијем положају по што је Београд, каналишу по овој системи, не плашећи се шта више ни грдних свакодневних трошкова око црпења и пречишћавања садржине каналске.

(Свршиће се)

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Код Државног Савета. Одлуке општинског Збора о задужењу, послате су Државном Савету, коме по 8-ој тачци 70. члана зак. о општинама припада право највишега одобрења.

После одобрења Државног Савета, представништво општине моћиће одмах да приступи корацима за закључење зајма.

Осветљење. Као што смо јавили, Одбор општински у седници 18. пр. мес. решио је да се осветљење изврши путем концесије.

У скоро ћемо објавити и сам стечај.

Нема празних места. Председништву општине посведневно се обраћају многа лица која траже општинску службу.

За сада упражњених места нема, и с тога се молбе не могу ни од кога примати; а кад буде које место упражњено, обзнанићемо овим путем.

Тарифа. За наплаћивање обаларинских такса, Одбор општински, на предлог председништва, прописао је нарочиту, за сада привремену тарифу. Сем тога направљен је и распоред на којим ће се местима у бари венецији моћи истоваривати лађе, а на којим опет истоваревине држати.

Тарифу и распоред обзнанићемо чим се од државне власти добије тражено одобрење.

На послугу. Одбор општински у седници 28. пр. мес. одобрио је да се повлашћеном руском паробродском друштву може дати на послугу 3000 кв. метара од оп. земљишта у б. венецији да на њему сагради резервоаре за петролеум.

Земљиште ово одредиће се с оне стране савског моста — код држ. магацина.

Услед чега. Наредбу о држању пашчади, коју данас доносимо, изазвала су два несрећна случаја, који су се догодила 7. и 8. ов. месеца.

Могућно је да у вароши има више бесилом оболелих паса, и с тога је потребно да се најстрожијим мерама стане на пут свакој даљој несрећи, а и отклони болест од здраве пашчади.

Стрвинару је наређено и он је већ отпочео најживље хватање паса који се на улицу нађу без корпе.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

На дан 18. тек. мца. од 3—6 сати после подне држаће се поново у грађевинском одељењу Суда општине вар. Београда јавна лицитација за издавање под закуп „Ташмајдана“ на три одељења или укупно, и мајдан „Бела Марама“.

Кауција је за свако одељење у Ташмајдану по 200. динара или укупно 600 динара, а за мајдан „Бела Марама“ 300 динара у готовом новцу или државним папирима.

Ближи услови могу се видети при грађевинском одељењу сваког радног дана, у време канцеларијско, и при лицитацији.

Од стране Суда општине вар. Београда ГНо 346 8. Јуна 1890. год. у Београду.

НАРЕДБА

Пошто све већма наступају топли дани, то се на основу 1 тачке 36 зак. о општинама

наређује:

да продавци пијачни од 1. Јуна т. г. могу на пијачама само до 11 час. пре подне држати оне производе који лако труле, а после тога доба морају их одмах са пијаче односити.

Ко се не буде повноовао наредби, одговараће по §. 365. каз. закона.

XVI. Наредба

(о чишћењу улица)

Позван и од стране надзорне власти, Суд општине вар. Београда, у интересу јавнога здравља а на основу 1. тачке 36. члана зак. о општинама

наређује:

да се од данас све улице без разлике чисте редовно два-пут недељно и то сваке *Среде* и *Суботе*.

Чишћење ће се вршити од 10. час. у вече па до 6 изјутра сутра — дан, кад је коме угодније.

Према томе грађанство ће се у будуће управљати по овој наредби, а куће старешине биће и одговорни за свако невршење њено.

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I.

- а. За свирање муш. оркестара по кафачама, баштама и т. д. од концерта до — — — — — 5 д.
- б. За свирање са певањем вештака од 1 концерта — 5 д.
- в. За свирање женског оркестра (Damen-Orchester) — — 20 д.

II.

- а. За 1 играчку у локал. I-ог реда — — — — — 30 д.
- б. " 1 " " " II-ог " — — — — — 20 д.
- в. " 1 " " " III-ог " — — — — — 15 д.

III.

- а. За панораму на дан — — — — — 5—10 д.
- б. Разне представе и показивање вештина, дневно 10—50 д.
- в. за манаџерије и музеуме — — — — — 5—15 д.
- г. Циркус од преставе — — — — — 10—20 д.
- д. За забаве „Тингл-Тангел“ т. ј. (певање, свирање и представљање) од вечера — — — — — 50 д.

IV.

За друге врсте забаве које овде нису предвиђене решаваће општински Суд засебно.

НА ЗНАЊЕ

Никаква јавна забава у општини београдској не сме се давати без предходне дозволе општинскога суда. Догодили се да у коме локалу буде забава изненадно припређена газда од радње дужан је одмах сутра дан пријавити се накнадно општинском суду да таксу плати; но ово пзузеће важиће само тада и тако, ако одиста није било времена да се предходно пријава учини.

Ко год се не би овог прописа придржавао поред наплате таксе, подврћиће се и казни.

Од стране Суда општине вар. Београда 28. маја 1890. АБр. 839.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО:

- а). за чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове . . . . . 0,40 д.
- б). за неуздан шпархерд . . . . . 0,40 "
- в). за узидан " . . . . . 0,80 "
- г). за велики узидан шпархерд у гостионици . . . . . 1,00 "
- д). за чишћење димњака од два спрата . . . . . 0,40 "
- ђ). за чишћење простог димњака . . . . . 0,20 "
- е). за чишћење чункова до 2½ метра уједно са пећима . . . . . 0,20 "
- ж). за чишћење чункова од 2½ метра на више уједноса пећима . . . . . 0,40 "
- з). за паљење димњака (цилиндера) без разлике на спратове . . . . . 1,50 "

II. ИЗВОЖЊА ТУБРЕТА:

- а). за собу и кујну или мањи дућан са собом . . . . . 0,20 "
- б). 2—3 собе са кујном или већи дућан са собом . . . . . 0,60 "
- в). 4 и више соба са кујном или гостионица са кујном без штале . . . . . 1,00 "

III. ПРАЖЊЕЊЕ ПОМИЛАРА И НУЖНИКА:

- а). од кубног метра . . . . . 10,00 "
- б). од акова . . . . . 0 50 "

IV. ПСЕТАРИНА:

- а). марка за пашче једном за свагда . . . . . 3,00 "
- б). марка за кују . . . . . 6,00 "
- в). обнављање изгубљене марке стаје половину цене

V ГРОБНИЦА:

- а). гроб за децу . . . . . 7 дн
- б). гроб за одрасле . . . . . 12 "
- в). мала гробница . . . . . 555 "
- г). већа гробница . . . . . 97 "
- д). велика гробница . . . . . 12607 "

VI. МРТВАЧКА КОЛА:

- а). мртвачка кола стара са 2 коња 12,90
- б). мртвачка кола нова са 2 коња 36 00
- в). мртвачка кола нова са 4 коња 72

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 29. Маја до 4. јуна закључно прешло је преко општинских кантара:

ТЕЖИНА	Ч е г а	100 к. просечна цена	ТЕЖИНА	Ч е г а	100 к. просечна цена
КИЛОГР.		дин.	КИЛОГР.		дин.
	Брашна пшенич.	—	16,470	Сена	5—
	Брашна кукуруз.	—	1,160	Сламе	3—
132,409	Пшенице	15·75	1,655	Коре брезове.	8—
31,817	Кукуруза	12—		Воска	—
	Ражи	—		Кајмака	—
	Очињака	—	3,988	Спра	59—
124,252	Јечма нова	12·10		Доја нетопљена	—
1,015	Овса	14·25	726	Масли	110
	Кукуруз нови	—		Славине	—
2,217	Пасуља	20·50		Сува меса	—
3,022	Кромпира нова	11—	1103	Вуне непране	112
	Арпаџика	—	12,813	Свиња дебелих	80—
636	Црна лука	15—	20,000	Угљена камена	—
	Беда лука	—		Бумура дрвена	—
	Лука аршлама	—	53,030	Креча	3—
	Јабука	—			
	Крушака	—	Литара		
	Ораја	—	71,491	Вина црна	19—
	Грожђа	—	1,037	Вина бела	20—
	Шљива сирових	—	15,187	Ракије шљ. меке	27—
1,072	Сувих шљива.	40—		Ракије ком. љуте	—

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.